

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár:

Helyben félévre 8 K, negyedévre 4 K — f.
Vidéken félévre 9 K, negyedévre 4 K 50 f.
Megjelenik kivétel nélkül minden nap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth-utca 3. szám, I-ső emelet
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára hétköznap 4 fill. Vasárnap és ünnepnap 6 fill.

Az angol kormány bukása küszöbön van. Sonnino olasz külügyminiszter is lemond. Obrenovácot elfoglaltuk. Kétezer szerb fogoly.

Az entente alatt inog a talaj. A belső bomlás jelei már mutatkoznak.

Az entente diplomáciájának döntő veresége Delcassé francia külügyminisztert sodorta le a hatalom polcáról elsőnek és nagyon jól állapítottuk meg, hogy ez csak a kezdete a helyzet tisztulásának. Ma már Sonnino olasz külügyminiszter bukásáról és az angol kabinet visszalépéséről jön a hír. Tehát a Grey szembaja csak a bukás takarója volt; az angol külügyi államtitkár, aki a történelem ítélőszéke előtt felelős e rettenetes vértenger fölidézéséért, magával rántja az egész kabinettet. Ez már igazán nagy esemény, amely az angol háború párt bukását jelenti.

Nem véletlen műve ez a fordulat; összefügg a diplomáciában és a csatateréken lejátszódtott entente-kudarccal. Az entente mindenütt csatát veszített és a véres játszmát elvesztette. Most kellett volna ugyanis fölényes erővel megjelenni a Balkánon Szerbia megmentésére és kiderült, hogy az entente-hatalmak nem tudnak segítséget adni, az észretért Romániát és Görögországot nem tudják beugrasztani a háborúba, Bulgária pedig nyíltan szembefordult velük.

Világtörténelmi jelentőségű fordulat előtt állunk. A szerb haretén fog eldőlni a döntő mérkőzés, ahonnan az Európát lángbaborító tüzcsóvat fölrepítették. Szerbia végső ellenállásának napjai már megszámlálvák. A kétségbeesett erőfeszítés, amit Belgrád elfoglalásánál tanusított a szerb sereg, az Avalánál és Pozsarevácnál már ellanyhult. A csüggedés kétségtelen jele, hogy az ott vívott harcokban 2000-nél több szerb megadta magát, holott a véres, belgrádi harcokban alig pár száz fogolyról számolt be a hivatalos jelentés. Nagy eredmény ez, melyből bizalommal következtethetünk a végeredményre: fegyvereink diadalára.

Az újabb, háborús eseményekről az alábbi távirataink számolnak be:

Az angol kormány bukása küszöbön.

Amsterdam, okt. 19. Londoni jelentések szerint az Asquith kabinet visszalép, mielőtt az általános védkötelezettségről szóló törvényjavaslatot a parlament elé terjesztené. Az új kabinetet valószínűleg Lloyd George alakítja, hogy az elterjedt békehíreszteléseknek elejét vegyék. Más hírek szerint Balfour alakít kabinetet, a melynek tagjai lesznek Churchill, Pearson és Lloyd George. Redmond ír nacionalista pártvezér Dublinban beszédet tartott legutóbb, melyben kifejtette, hogy a koalíciós kabinet állása megrendült.

Höfer jelentése.

Visszavert orosz és olasz támadások.

Győzelmes előnyomulásunk Szerbia belsejébe

Budapest, okt. 19. (Orosz hadszíntér.) Az oroszok tegnap az alsó Styr mocsár és erdővezetékében folytatták támadásaikat. A Deraznától északnyugatra fekvő Bogislavka falunál az ellenség három ízben intézett eredménytelenül rohamot egy honvéd hadosztály hadállásai ellen. Tüzeléssel és közelharcban vertük vissza. A miénk 3 tisztet és több, mint 500 főnyi legénységet fogtak el, valamint 2 gépfegyvert zsákmányoltak. Egy, a Kulikovicsen túl előnyomuló, orosz hadosztályt újra a keleti partra üztünk vissza. Cartorysk környékén az ellenség egyes pontokon átjutott a Styr nyugati partjára; itt még tart a harc. Az oroszok Rafalovkától északra is nagy haderővel támadtak; de visszavertük őket; száz embert elfogtunk. A helyzet Kelet-Galiciában egyébként változatlan.

(Olasz hadszíntér.) Az Isonzó arcvonalon folyó harcok kiterjedése növekszik. Tegnap délben erős tüzéség heves tüzelést kezdett a Krnon, a tolimeni hídfőben Canalenál és Plavánál levő állásaink, valamint a görzi hídfő és a doberdói fensík ellen. A tüzelés nagy hevességgel este, sőt egyes helyeken éjjel is tartott. A tüzeléstől fedezve az olasz gyalogság számos helyen támadott. A Krnen, a Mrzli vráben és a tolimeni hídfő állásai előtt az olasz csapatok összes támadási kísérlete gyalogságunk és gépfegyverünk tüzeiben, valamint tüzéségünknek oldaluk elloa intézett tüzeiben omlottak össze. Az ellenség gyalogsága, ahol talált, a legsúlyosabb veszteségek mellett menekült vissza lövészárkaiba; helyenként beerte azzal, hogy avantiit (előre) kiáltott, anélkül, ám, hogy kimozdult volna fedezékéből. Egy, a Monie Sabbio (Saldonotól nyugatra) ellen intézett támadást és több, a Peteano melletti hadállások ellen intézett, erős előretűzést (ez utóbbi hadállások körül már napok óta heves harc folyik) szintén visszavertünk. Az olasz gyalogság itt is súlyos veszteségeket szenvedett. Karintniában és Tirolban tovább tart az ellenség élénk tüzéségi tevékenysége.

(Délkeleti hadszíntér.) A szövetséges hadseereg támadásai tegnap is mindenütt előrehaladtak. A Macsva legnagyobb része birtokunkban van. A Kolubara torkolatának mindkét oldalán a folyón átszállított cs. és kir. csapatok éjjel körül elfoglalták Obrenovác városát és az attól délkeletre fekvő magaslatokat. A Belgrádtól délre előnyomuló osztrák-magyar hadoszlop szuronnyal foglalta el a Grockától délre levő cigány helyet és összeköttetést

létesített az alsó Morava mindkét partján eredményesen előnyomuló német hadosztályokkal. Avala körül és a Grockától északnyugatra levő állásokért három napon át folytatott harcokban 15 szerb tisztet és 2000 főnyi legénységet fogtak el csapataink. A bolgárok elragadták az ellenségtől a Pirottól keletre levő, első védelmi vonalakat és Vranje vidékéig nyomultak előre. Höfer, altábornagy.

Visszavonulnak a szerbek.

Budapest, okt. 19. Nisből érkezett jelentések szerint az egész fronton folynak a harcok. A szerb Pozsarevácot kiürítették és déli irányban visszavonultak. Vlassinánál a szerbeket visszaverték.

Németország harcai.

Jelentés a nagy főhadiszállásról.

Berlin, okt. 19. (Nyugati hadszíntér.) Lényeges esemény nem volt.

(Keleti hadszíntér.) Hindenburg tábornok hadserege Rigától délre csapataink rohammal elfoglaltak több állást az oroszoktól és Borkovitschtól keletre elérték a Dúnát. Egy tisztet és 240 főnyi legénységet elfogtunk, két géppuskát zsákmányoltunk. Jakobstadtól északkeletre egy orosz támadást visszavertünk. Smoloy vidékén egyik harci repülőnk lelőtt egy francia kétfedelű gépet, amelyet egy orosz törzskapitány vezetett és amely egy angol géppuskával volt felszerelve. Lipót hajor herceg tábornagy hadserege tegnap már jelentett Styr menti harcok ránk nézve kedvezően folynak.

(Balkáni hadszíntér.) Mackensen tábornagy hadserege nálánál Kévéss tábornok hadseregének osztrák-magyar csapatai elfoglalták Obrenovác városát. Belgrádtól délre német és osztrák-magyar csapatok küzdelem után elérték a Vranictól keletre, Ripanjától délre és a Duna melletti Grockától délre emelkedő magaslatokat. Gallwitz tábornok hadseregének jobb szárnya harc árán elfoglalta a Seonetól nyugatra fekvő vidéket, valamint Vodauj és Mala Kstna helységeket. Lucinán, valamint Rozevactól délre és keletre, egészen Misljelovacig a dombovidéket elragadtuk az ellenségtől.

Bojadjeff tábornok hadserege Zajecár Knjazevác felé, Inowon túl és a piroti katalan irányában tovább nyomult előre. Más bolgár csapatok a felső Morava völgyében elfoglalták Vranjet és tovább délre átlépték az egripalanka—stipi vonalat.

AZ ÚJ ANGOL VEZÉR.

Amsterdam, okt. 19. Az angliába visszatért Hamilton tábornok helyébe Charles Menre tábornokot nevezték ki a földközi tengeri expedíciós hadsereg parancsnokává.

Handwritten notes and signatures on the right margin, including a large signature and several initials.

OLASZORSZÁG MÉG VÁR.

Lugano, okt. 19. Sonnino olasz külügyminiszter bukása a küszöbön van. A külügyminiszter lemondása nem vonja maga után a Salandra kormány bukását is. A kabinet továbbra is megmaradhat a helyén.

Oroszország nem masiroz át Románián.

Pétervár, okt. 19. Az orosz kormány távirati irodája megcáfolja azon híreket, melyek arról szóltak, mintha Oroszország megsértené lakarná Románia semlegességét, hogy Bulgáriát megtámadhassa Dobrudzsán keresztül. (M. T. I.)

A KÉTSÉGBEESETT SZERBIA.

Budapest, okt. 19. A Secolo nisi tudósítója táviratozza, hogy Szerbia vad kétségbeesésbe merült. Hasztalan várja az entente segítségét, nem jön. Szerbiát az a sors fenyegeti, mint Belgiumot. Hiábavaló minden illúzió.

A BOLGÁR VEZÉRKAR FŐNNÖKE A SZERBIA ELLENI HÁBORURÓL.

Egy német lap szövegét a tudósítója meginterjúvolta a bolgár vezérkar főnökét: Schostovot, aki a többek közt ezeket mondotta:

„Csapatunk 4-15 kilométernyire bent vannak az ellenség földjén. Figyelemre méltó Tarevoselo elfoglalása, a mely egyike a legfontosabb stratégiai pontoknak, amelyért már egyszer hibába kuzdottunk a bukaresti békekötés alkalmából.

Hogy a mi háborunk meddig tart? Nehéz erre felelni. De remélem, hogy hadműveleteinket mindnyájan tervszerűen, nem nagyon hosszú idő alatt keresztülvihetjük. Egyelőre minden arra mutat, hogy oly komplikációk, melyek a háborút elhuzhatnak, elkerülhetők, mert most úgy állnak a dolgok, hogy a négyes szövetség Romániát nem tudja belevinni az ellenünk való háborúba.

Athénben és Bukarestben meggyőződtek arról, hogy mi senkit se fenyegetünk, csak nemzetét ideálunkat akarjuk szerb Macedoniában megvalósítani és kockázatos és hiábavaló vállalkozás volna, a háborúra így felkészültet hátbatámadni. Mert nincs messze az az óra mikor a bolgár csapatok kezét nyújtják a német, magyar és osztrák csapatoknak!”

CLEMENCEAU DICSERI NÉMET-ORSZÁGOT.

Genf, okt. 19. Clémenceau azt írja, hogy II. Vilmos, mikor a szerbek elleni nagyarányú offenzíva vezetését Mackensenne bízta, bizonyára nem fog fél munkát végezni. A németek terveinek nagyszerűségét mutatja, hogy vállalkoztak a megmozdíthatatlan francia frontot meggyengíteni, az oroszokat Vilnájig, Rigáig visszaszorítani és még azután nagy erővel a Balkánra vetni magukat!

ANGOL ÉS KANADAI VESZTESÉGEK.

Kopenhága, okt. 19. Az új angol veszteségliszta 107 tisztt és 2321 embert, a kanadai veszteségliszta szept. 1-ig 9060 tisztt és 99.030 embert tüntetnek fel.

OLASZORSZÁG A BALKÁNON.

Amsterdám, okt. 19. Amsterdamból jelentik: Nagyon kétes, hogy a szerbek örülnének azon, ha 150.000 olasz katona beavatkoznék a balkáni háborúba. Az olaszok az események láncolatában szövetségesei lettek a szerbeknek, de érdekeik homlokegyenest ellenkeznek a szerbekével, akik az adriai tengerpartot akarják. Ha egyszer 150.000 olasz a Balkánra lép, nehezen lehet majd megszabadulni tőlük. S mit szólnak ehhez a tervhez a görögök, akik az olaszokban legfőbb vetélytársaikat látják?

OLASZORSZÁG IS AMERIKÁBAN KERES KÖLCSÖNT.

Budapest, okt. 19. A Reuter ügynökség jelenti: Az olasz kormány megbízta a Lee Higginson newyorki céget, hogy egy éves lejáratú, 25 millió dolláros olasz kölcsönt helyezzen el az amerikai piacon. A kölcsön az árfolyam javítására és a beszerzések fedezésére szolgálna és hat százalékos kamatozna.

Ötvenkét százalék a pótdó.**Vita a köztisztasági vállalat körül.****Felemelték a faárakat.**

A városi közgyűlés második napján Márk Endre udv. tan. polgármester a főispán megnyitó-beszédével kapcsolatban áldozott a történelmi idők eseményeinek két leelks hangu indítvánnyal, amelyek értelmében a közgyűlés elhatározta, hogy üdvözli a királyt és a bolgár uralkodót, valamint népét.

Ezután a jövő évi költségvetést tárgyalták, amelynek során parázs kis viták kerekedtek. Így például a köztisztasági vállalat körül.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósításban számolunk be:

A polgármester indítványai.

A közgyűlést 3 óra után nyitotta meg Domahidy Elemér főispán. Napirend előtt Márk Endre udv. tan. polgármester emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy a tegnapi magas színvonalú közgyűlésen Domahidy Elemér főispán által tartott előzői megnyitó beszéd, mint örömmel tapasztalta, úgy a közönség körében, mint a sajtóorgánumok részéről általános és lelkes viszhangra talált. Eppen ezért indíttatva érzi magát, hogy a főispáni megnyitóbeszéddel kapcsolatosan előterjesztéseket tegyen. Juttassa kifejezésre a közgyűlés, hogy örömmel győződött meg arról, hogy ő felsége, a mi koronás királyunk (éljenzés) által a címerkérdés, a nemzet osztatlan tetszésére megoldott. Ez alkalmából a közgyűlés egyfelől hódolatunkat és ragaszkodásunkat, másrésztől köszönetünket fejezze ki a királynak. A másik indítványa pedig az, hogy a hős bolgár nemzetet, amely mellénk állt e nagy küzdelemben, valamint annak királyát, a közgyűlés üdvözölje. (Éljenzés.)

A polgármester mindkét indítványát egyhangú lelkesedéssel fogadta el a közgyűlés.

Vizsgálat a köztisztasági vállalat ellen.

Ezután áttértek a költségvetés tárgyalására. A világitási vállalat költségvetését hozzászólás nélkül elfogadták. A köztisztasági vállalat költségvetésénél elsőnek Jánosi Zoltán szólalt föl. Kifogásolja a vállalat működését. Az utcák sohasem voltak olyan piszkosak, mint most. Nagy ott a rendetlenség s értesülése szerint a vállalat fogatait magánfuvarozásra is használják.

Piac és Miklós-utca sarkán : telefon 7-32

Ma, szerdán.
Előadások 5 és 7 órákor mérsékelt 9 órákor
rendes helyárák.

Amerikai detektív regény után írva!

A vörös kastély titka

kalandor történet 3 felvonásban.
Kacagató és újatérz újonság!

Éjje nem sötünk

vígjáték 4 felvonásban.
Csapatunk bevonulása Belgrádba
húsvéti játék.

Márk Endre: Tessék nyilatkozni. Mi mindnyájan gyanu alatt állunk.

Jánosi Zoltán: A polgármester ur nem fuvaroztatott. Egyébként annak idején majd nyilatkozom. Hajlandó mégis — folytatja Jánosi Zoltán — abba belemenni, hogy a vállalat még egy évre provizorikusan fenntartás-sék, minthogy annak vezetését Gruner Lipót gazdasági tanácsnok veszi át, aki iránt bizalommal viseltetik.

Gruner Lipót kijelenti, hogy csak úgy ekzsztálhat szerinte a vállalat, ha az 1915 évi költségvetést jövőre fölemelik.

Domahidy Elemér 25 százalék felemelést javasol.

Ugy a tanács, mint a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a vállalat még egy évre Gruner Lipót vezetésé alatt a költségvetés 25 százalékos emelésével fenntartassék.

Dr. Dóczy Emil szövéteszi, hogy Jánosi Zoltán vádakkal illette a köztisztasági vállalatot. Indítványozza, hogy ebben az ügyben indítsanak vizsgálatot.

Jánosi Zoltán ehhez hozzájárul, de kijelenti, hogy a felemlített visszaélésekről a főkapitány is tud, azokról jelentést is tett.

Rostás István előadja, hogy még 1914. év elején jelentést tett arról, hogy a vállalat fogatait magánfuvarozásra is használják, a vezető nem megfelelően teljesíti hivatását, stb. Ez alapon vizsgálatot is indítottak, de a múlt évben az ügy megszűnt. Ugy tudja azonban, hogy azóta is folytak visszaélések.

Jánosi: Én megnevezem a tanukat.

Medgyaszay Miklós a saját reputációja érdekében kijelenti, hogy a vizsgálat nem lett eldugva, hanem tisztességesen lefolytatva, azonban nem derült ki olyan eset, amely büntetést vonhatna maga után.

Rostás István megjegyzi, hogy ő nem mondta, hogy az ügy el lett dugva, hanem csak azt, hogy beszüntető, vagy felmentő határozattal elintézve.

Végül is Domahidy Elemér főispán javaslatára a közgyűlés megbízta Márk Endre udv. tan. polgármestert, hogy indítsa meg a vállalatnál a legbehatóbb vizsgálatot s az esetleges visszaélések miatt tegye meg a legszigorubb megtorló intézkedéseket.

A faárak emelése.

A városi tanács emelni javasolja a faárakat.

Király József szerint a kompetencia-faárak emelésére szükség nincs.

Molnár Kálmán hatásos beszédben utal arra, hogy a faárak emelése nagyon érzékenyen érintené a szegény néposztályt. Ma a charitatív munka a hadviselés szolgálatában áll s ezért is nem szabad elfeledkezni a most különösen támogatás nélkül álló szegény néposztályról. Indítványozza, hogy a faárak emelésétől álljanak el.

Jánosi Zoltán csatlakozik a Molnár Kálmán felszólalásához: ő sem emelné a faárakat s e mellett még szükségesnek tartja azt is, hogy a világitási vállalat nagyobb mérvben foglalkozzék széneladással.

Ungár Jenő az erdőgazdaság kezelését kifogásolja, hogy az erdő termelési üzemi má' ó iparvállalat aláki'sak s e végből bizottságot küldjenek ki.

Domahidy Elemér szintén azon a véleményen van, hogy az erdőgazdaságot fokozottan kell értékesíteni, hiszen Jánosi bebizonyította, hogy holdanként egy per-centet hoz. Mégis az indítványt ut' előttünk tartja, míg az erdőmesteri állás betöltve nincs.

Dr. Freund Jenő a humanitarius szempontokat méltányolja, mégis a város háztartása érdekében a faárak tervezett emelését el fogadja.

Márk Endre elmondja a fakitermelés nehézségeit. A szegény népre figyelemmel volt és lesz a tanács. Beengedte a szegényeket az erdőbe, bár ott károkat is akaszt. A fakompetenciát, az egyetlen polgári jogot, ő respektálja. A faárak emeléséhez a város háztartása érdekében kénytelen volt hozzájárulni, különben a pótdó nagyobb tétellel emelkednék.

Jánosi Zoltán azt kívánja, hogy legalább a szegények fájának: az első és második fordong-fának az árát ne emeljék.

A közgyűlés nagy többséggel megszavazta a faárak emelését az egész vonalon. A fel-
emelt faárak november elején lépnek életbe
a következőképpen:

A tölgyhasáb öle 50 korona. I. rendű bot-
fa 32 korona, II. rendű botfa 24 korona, kom-
patencia fa 30 korona, tisztviselői fa 30 kor.,
nyárfa 30 korona.

A napidíjasok szaporítása ellen.

Jánosi Zoltán kifogásolja a napidíjasok
szaporítását; a takarékosagot hangoztatja,
a sajtóirodát feleslegesnek tartja.

Márk Endre nem akar és nem tud sértő
hangot használni. Kijelenti, hogy sok ember
hadba vonult s ezt pótolni kellett. Az ügyosz-
tályok kérelmére vett föl napidíjasokat olyan
számban, amennyire feltétlenül szükség van.
Mikor a listutalványozás volt, abból az orga-
numból is, amelynek olyan kiváló munkatársa
a felszólaló ur is, megnyilvánult az az
ohaj, hogy a városvezetés intézzék ezt. Ehhez
a városi tanács határozta el a napidíjasok
felvételét. Önkényesen nem járt el ebben az
irányban sem. A sajtóirodát is a tanács ha-
tározta el. Különbösen akárhogy is támadják,
írásban, vagy versben, akár maguk az írók,
vagy mások ülnek helyette, ő helyén marad,
ing a bizalom iránta megnyilvánul. (Éljen-
zés.)

Jánosi Zoltán kijelenti, hogy ő nem do-
rongol, ő csak kritikát gyakorol s amit allit-
tanak, azért állják is a felelősséget.

A költségvetést különben megszavazták.

Ötvenkét százalék a pótdadó.

Mintthogy a városi fa árának emelése
84,000 korona, a hadikölcsön jegyzése pedig
171,000 korona bevételi többletet jelent, ép-
pen ezért az előirányzott 67 százalékos pótda-
dó is csökkent. A jövő évi pótdadó 52 száza-
lékban nyer megállapítást.

A harmadik háborús előadás. Ma este 6 órakor.

Előadó: dr. Darkó Jenő egyetemi
tanár, Az előadás tárgya: „Az ós ma-
gyar hadiszervezet és taktika”.

Előadó tanár előadásának vázlatát a kö-
vetkezőkben foglalta össze: „Az ósmagyar
hadiszervezet és taktika”. (1915 október 20.)

A magyarság harci erényeinek történel-
mi hagyományai. A magyar úgy lép be a tör-
ténelembe, mint harcias nép, melynek foglal-
kozása a harc s nemzeti szervezete is egészen
harcias jellegű. Az ósmagyar hadiszervezetre
és taktikára vonatkozó források értéke. E for-
rások alapján nagy vonásokban megállapít-
hatjuk az ósmagyarok fegyverzetét, sergük
alkotórészeit, felállítását és taktikáját. Ta-
madó fegyverek: a nyíl, kopja és kard; védő
fegyver: a vért. A sereg kizárólag lovasság-
ból állott és átlag ezer embert számláló tak-
tikai egységekből volt összetéve. Az ékalku
csatarend. A tömör és egyenletes homlokvon-
al. A harc vonal tagoltsága mélység szerint.
Tartalék és les. Az ósmagyar taktika alap-
elvei, néhány példával illusztrálva. E taktika
ősregi eredetű. Időbelileg visszavihető a K.
e. V. századig, térbelileg kiterjed mindazon
nomád eredetű népekre, melyek keletről nyu-
gatra a kínai birodalom határától egészen a
Dnyjeerig, délről északra a Fekete-tenger,
Kaukázus, Káspi-tenger, az iráni fensík és
India határától kb. az 55. szélességi fokig ter-
jedő területen laktak, illetve innen eredtek.
Legkiválóbb képviselői a magyarok előtt a
szkythák, párhosok, hunok, törkök és av-
rok. E taktika bölcsője a turáni síkság. Elő-
Ázsia e hatalmas kiterjedésű pusztája, ezért
joggal nevezhetjük turáni taktikának. A tu-
ráni taktika a turániak önálló alkotása és
legjobb kulturája. Sok tekintetben megelőzte
fejlettség dolgában a hódító európai nemze-
tek (rómaiak, bizáncok, germánok) hadi tak-
tikáját s állandó befolyással is volt ezekre.
Az ósmagyarok szerepe a taktika tovább fej-

lesztésének történetében. Ósmagyar vonások
a magyarok mai harcmodorában.

A háborús előadási ciklusra ujabban az
alább felsoroltak váltották meg jegyeiket ma-
gasabb összeggel: id. Bruckner Ernő 6, dr.
Fejér Ferenc, Békés Lajos, Kereskedelmi és
Iparkamara, dr. Kenyeres Elek, Debreceni
Ipartestület 5-5, dr. Szabó Arthur, dr. Nyíri
Ernő, dr. Kőlcsey Sándor, Rauch Árpád 4-4,
Takács Gábor 3, dr. Géber József dr. Illyefalvi
V. Géza, Fekete Gedeon, Várady Sándor, He-
gedüs Jánosné, dr. Veress N. 2-2 koronával,
többen pedig 1-1 koronával járultak hozzá
a jótékony cél előmozdításához.

Az egyetem Rectora az ujabban befolyt
összegeből ismét 100 koronát juttatott a Vörös
Kereszt Egylet elnökségéhez.

József főherceg dicsérete.

„Az én hős 39-eseim.”

A főherceg levele Baltázár püspökhöz.

József főherceg öfensége dr. Baltázár
Dezso püspökhöz a harctérről az alábbi
levelet küldte. A levelet elejétől végig, —
még a boríték címzését is, — sajátkezűleg
írta, ami jellemző arra, hogy ennek a vi-
téz vezérnek ott a véres csaták színterén
is mennyire helyén van és mennyire me-
leg a szíve. A levél tartalma érdekelni
fogja mindazokat, akik a mi kedves 39-es
katonáinkkal összeköttetésben állanak.
A levél így szól:

„Harctér, 1915 X/14. Méltóságos Uram!
Az én védnökségem alatt álló Katona-
Otthon két főlk-otthonának létesítése
őszinte örömet szerez nekem, mert tudom,
hogy az én hős 39-eseim hasznát veszik.
Adja Isten, hogy minél szebben virágoz-
zék ezen szép intézmény. Elvitt a sors
onnét, hol Méltóságod meglátogatott, de
velem jött hadtestem és így nincs kíván-
nivalóm! Itt, a harcterek legnehezebbi-
kén, dicső magyar katonáim oly babéro-
kat arattak, melyek értékét csak a törté-
nelem fogja később méltányolni.

Ma is kint voltam a 39-eseknél, kiket
a suhogó hideg eső és a több napos löve-
tés dacára új kedvben, meglehetősen s
jó egészséggel találtam.

Végig hallgattam lelkészük (Vass An-
tal ref. lelkész) beszédét a minap és arany
szavait a legnagyobb dicséréssel kell ki-
emelnem.

Méltóságodat üdvözölve maradok
igaz tisztelője: József főherceg.”

Ujdonságok.

Eltüntetések a 3. honv. gy. ezrednél.

A debreceni 3. honv. gy. ezrednél dr. Ma-
yer György tart. segédorvos-helyettes,
Szécsy Ferenc, Bogárony Zoltán és Sze-
gedy Gyula tart. zászlósokat, Varjas Jó-
zsef tart. hadapródot, Smeringai István
zászlóst az első osztályú ezüst vitézségi
éremmel, Geréb János és Karpáthy Zol-
tán tart. zászlósokat, Bacsó József, Nagy
Zoltán, Cseke Antal, Korányi József és
Csöreg László tart. hadapródokat a má-
sodosztályú ezüst vitézségi éremmel tűn-
tették ki.

Halálozás. Vettük a következő gyászje-
lentést: Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk
felejtethetetlen jó férjem, szerető édes apánk,
apósunk, nagyapánk, testvérünk, nászunk és
jó rokonunk: polg. id. Piros József, tímár-
mester, fáradhatatlan, munkás életének 67-
holdog házasságának 42. évében, két heti su-
lyos betegség után f. hó 18-án, d. u. 5 órakor
történt elhunytát. Kedves halottunk földi re-
széit f. október hó 20-án, szerdán d. u. 3 és fél
órákor fogjuk a Teleki utca 28. számú há-
zunktól, a Kossuth utcai templomban tar-
tandó ima után a Czegléd utcai temetőben
örök nyugalomra helyezni. Végtisztességte-
telére rokonainkat, ismerőseinket s az el-

hunyt pályatársait fájdalmas szívvel meg-
hívjuk. Aldás és béke porairal Bánatos öz-
vegye: özv. polg. Piros Józsefné Kovács Er-
zsébet, Gyermekai: József nejjével Kovács Ró-
zával, Erzsike férjével polg. Villás Ferencel,
Juliska férjével polg. Kovács Lászlóval, Ist-
ván nejjével Szilágyi Erzsikével, Róza férjével
polg. Telki Józseffel, Mariska férjével polg.
Szücs Józseffel, László. Unokái: Piros Rózi-
ka, Bözsike és Józsi-ka; Villás Ferike, Józsi-
ka, Irmuska és Bözsike; Piros Bözsike; Telki
Józsi-ka, Laczika, Iluska, Rózsika és Bözsike.
Testvérei és sógorsága: özv. Wittwiczi Pe-
rencné Piros Juliánna, Piros Zsuzsánna fér-
jével polg. Csikos Józseffel, özv. Bartha Mi-
hályné Kovács Juliánna, polg. Kovács Ferenc
és neje Kovács Juliánna gyermekeikkel, pol-
gár Kovács István és neje Seres Juliánna
gyermekeikkel, Kovács Mária férjével polg.
Bőr Sándorral. Nászai: polg. Kovács Lajos
és neje, polg. Szilágyi József és neje, özvegy
Telki Mátyásné, polg. Szücs Lajos és neje.
Jó barátja: polg. Ablonczy Gedeon gyerme-
keivel. Számos közeli és távoli rokon nevé-
ben is. A temetést a Dankó vállalat rendezi.

Magyar név. Kohn Klára debreceni lakos
családi nevét belügyminiszteri engedéllyel
Kardosra változtatta.

Katonai kinevezések. Dubravszky Emil
népfőlkelő őrmestert zász. őssá, Meskó Kál-
mán népfőlkelő építészeti számjárulnokot
népfőlkelő mérnökhadnagyra nevezték ki a
3. népfőlkelő ezrednél.

A Magyar Hadi hitelintézet. A Deb-
receni Első Takarékpénztár, mint vezető
intézet helyiségében a Magyar Hadi hitel-
intézet debreceni fiókja, megkezdte mű-
ködését. Az intézet való alakjában bizto-
sítokra, személyi hitel és tárcaváltók alap-
ján 5000 koronánál nem magasabb hitelt
nyújt kereskedőknek, közép- és kisiparo-
soknak, jogos üzleti célokra, üzemek fen-
tartására, üzletek folytatására. A kamat-
láb az osztrák-magyar bank kamatlábnál
felül legfeljebb egy és fél százalék. A kér-
vények, melyek a kellő fedezet pontos
feltüntetésével a Debreceni Első Takaré-
hoz nyújtandók be, a bíráló bizottságnak
vizsgálata alá kerülnek. A hitel megtaga-
dandó, ha gyanuja forog fenn, annak, —
hogy a hitel meglevő adósság törlesztésé-
re kéretik. Felvilágosításai szolgál a Deb-
receni Első Takaréknál váltoosztálya megbí-
zott tisztviselője s az intézet titkára a hi-
vatalos órák alatt.

Koronás arany érdemkereszt. Dr. Ba-
buczai Tivadar, 3. honv. gy. ezredbeli tartalé-
kos segédorvost önfeláldozó magatartásáért
a koronás arany érdemkereszttel tüntették
ki a vitézségi érem szalagján.

Ítélet egy hűtlenségi bűnpörben. Egy
hűtlenségi bűnpört tárgyalt hétfőn és
kedden a debreceni törvényszék büntető-
tanácsa, amelynek Nagy Kálmán elnök-
lete alatt Szuchányi Andor, dr. Benkő La-
jos, dr. Debreczeni Barna, Soltész Endre
bírák és dr. Aczél Jenő jegyző voltak a
tagjai. A közzéadott Gáthy Bálint, a kir.
ügyészség vezetője képviselte. A múlt év
október 6-án a máramarosmegyei ruthén-
lakta Majszin községbe betörték az oro-
szok s a vádlottak azzal voltak gyanusít-
va, hogy cimboráltak a fosztogató ellen-
séggel. A bizonyítási eljárás befejeztével
a kir. ügyész három vádlott ellen elejtette
a vádat, míg a többire vonatkozóan a bí-
róság a következő határozatot hozta: To-
majága Tógyer Kalbot hűtlenség büntet-
tének kísérlete miatt három évi fegyház-
ra, öt évi hivatalvesztésre és politikai jog-
gainak felfüggesztésére, Vlonga Tógyer
Mikulajt hűtlenség, királysértés és izga-
tásért 8 évi fegyházra és tíz évi hivatal-
vesztésre, ifju Kuk Gligort hűtlenség bűn-
tettéért 10 évi fegyházra és 10 évi hivatal-
talvesztésre, Timis Juon Tyinisziet hűt-
lenség büntettéért 12 évi fegyházra és tíz
évi hivatalvesztésre ítélte, ellenben fel-
mentették, de a kir. ügyész a felmentésü-
ket megfellebbezte: Grád Dimitru, Stefan
Krecsun és Tomajága Juon Vetyu és jog-
erősen felmentettek: Tomajaga Tógyer Ha-
luska és Komán Gyorgye Mikó Hrihor.

Felhívás a hadikölcsön jegyzésre. A Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet, — mely az évek óta tartó válságos gazdasági viszonyok között zavartalanul folytatta működését és a 15 hónap óta dúló világháború alatt is akadálytalanul folyósította kis kölcsöneit és támogatta tagjait, egyúttal hazafiass kötelességének tartotta, hogy a nagy nemzeti munkából is kivegye a részét és az állam által kibocsátott hadikölcsönben nemcsak jelentékeny jegyzéseivel vett részt, hanem tagjainak is mindig lehetővé tette, hogy ilyen kölcsönöket jegyezhesse. Az új hadikölcsön kibocsátása alkalmából az igazgatóság ismét módot és alkalmat kíván adni tagjainak az új hadikölcsönben való résztvevésre, miért isoly intézkedéseket tett, melyek lehetővé teszik, hogy még a legszegényebb jövedelmű ember is élet-halál harcot vívó hazájának és a harctéren küzdő hozzátartozónak a maga kis jegyzéseivel segítségére s egyúttal önmagának is hasznára legyen, amikor az így gyűjtött tőkével önmagának és gyermekeinek állandó 6 százalékos jövedelmet biztosít. A most alakuló 33-ik évtársulat megnyitásával kapcsolatosan a belépő tagok minden egyes 50 filléres törzsbetéte után 100 korona névértékű hadikölcsönt jegyezhetnek, mely összeget heti 50 filléres vagy üzletész alapján 5 kornás srézletekben fizethetik vissza. A hadikölcsön kötvények a kibocsátási árban számíttatnak, külön kamatot azok után senki sem fizet. Az összeg lefizetésével a hadikölcsön kötvény a tagnak kiadatik, az addig esedékes szelvények az intézet tulajdonai. A befizetett heti vagy havi törzsbetétek az alapszabályszerű haszoneredményben részesülnek. Az 1916. március hóban lejáró törzsbetétek összegét hadikölcsön jegyzés céljából tagjainknak már most előlegezzük. A tömeges kisjegyzések leginkább biztosítják a hadikölcsön fényes sikerét.

A Royal orfeum megnyitása. Ma este nyílik meg a Royal orfeum szenzációs műsorával. Kezdetre 9 órakor. Előadás után parkett-tánc.

Legujabb.

OLASZORSZÁG HADÚZENETE BULGÁRIÁNAK.

Róma, okt. 19. A Stefani-ügynökség jelentti: Olaszország hadat üzent Bulgáriának, mivel megtámadta Szerbiát.

ROMÁNIA SEMLEGES MARAD.

Bukarest, okt. 19. Take Jonescu és Filipescu felszólították Bratiant, hogy Románia avatkozzék be, amikor érdekel ezt kívánják. Ez az időpont pedig még nem érkezett el.

ENTENTE CSAPATOK SZERBIÁBAN.

Bukarest, okt. 19. Nisbe 30.000 főnyi angol és francia csapat megérkezett. Az oriente-csapatokat a Negotin-prahovi vidékére irányították, hogy megakadályozzák a központi hatalmak és a bolgárok egyesülését.

Róma, okt. 19. Az entente-csapatok Szarajevóból elindultak a szerb-bolgár határra.

Színház.

Szerda: Egy test, két lélek. színmű.

Csüörtök: Rip van Wink. operetta.

Péntek: Egy test, két lélek, színmű.

A bájos ismeretlen. A színház legközelebbi ujdonsága Strauss Oszkár: „A bájos ismeretlen” c. nagy operettje lesz, melyből már serényen folynak a zongóra-próbák. Az ujdonság bemutató előadását a jövő hét második felében tartják meg.

Vasárnap délután rendkívül mérsékelt helyárrakkal Guthy Soma: „Kávéházy Konrad c. bohózatos operettje kerül színre. Jegyek ez előadásra már válthatók a színházi pénztárnál.

Belgrád elfoglalása. Ma kerül utoljára műsorra az Apollóban Belgrád elfoglalása c. érdekes háborús kép, mely eredeti helyszíni

felvételeivel fogalmat nyújt hősi csapataink teljesítményeiről. A gazdag műsorban a „Vörös kastély” c. detektív-dráma és „Éjjel nem sötünk!” kitűnő vígjáték arat őszi sikert.

HIRDETMÉNY.

A városi hatósági boltban (a Zenede épületben) a következő cikkek kaphatók:

Burgonya kilója	— K 09 fill.
Műzsir kilója	6 K 50 fill.
Szappan	2 K 40 fill.
Hagyma	— K 80 fill.
Kristály-cukor	1 K 05 fill.
I. rendű kávé	4 K 60 fill.
II. rendű kávé	4 K — fill.

Hagyma zsákonként 75 fillérré, kilónként kapható. A jövő héttől kezdve tarhonya, köleskása, rizskása, doboz sonka (deutscher Bruchsen-Schinken), bab lesz kapható.

A közéletvezetési vezetőség.

A Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet

mint szövetkezet

a 33-ik évtársulato megnyotta.

Ezzel kapcsolatosan elfogad jegyzéseket az új hadikölcsönre, heti vagy havi törlesztés mellett.

Apró hirdetések.

Aiántat.

Bókay
Imréné szül. Schmidt Paula értesítése Tóth István 39-es vitéz temetéséről átvethető a kiadó hivatalban. Szülői Hatvan-utca vagy Csabó-utca végén laknak. Az ismerősei szíveskedjenek a fenti sorokra — őket figyelemzetni.

5 kilóig
engedélyezett faladákat kaphat Piac-utca 56. — Megyeház mellett. Udvarban bent. 9109

Kiadó
lakás földdel együtt — Boldogfalvai kert, II. járás, Csóka-utca 19. 9276

Egy
szép utcai szoba, konyha, sepij azonnal kiadó. Nap-utca 4. sz. 9315

Elveszett szerdán este a IIa van utcán fekete csipkés sál. Becsületes megtalálója illő jutalomban részesül: Csap utca 5.

Megbízható ügyes kocsis azonnal felvétetik. Felhívó temetkezési intézetbe Dégenfeld-ter. 9334

Kocsis havi 120 korona fizetés lakás, fűtés, felvétetik: Bankó temetkezési vállalatnál Kossuth-utca 8. szám. 9335

Ügyes kőműves vagy bolti szolga felvétetik Csillag Arthur könyvkereskedésében, Varoshéza-épület. 9336

Ügyes
budapesti szabó és varrónő uri házakhoz ajánlkozik. 5 korona napi díj mellett. Lakása: — Szent-Anna-u. 7. Pethő Piroksa. 9278

Ujdonságok
ősz és téli női kelmékben, mosó velezekben, gyapjú kendőkben nagy választékban. Szabó Lajos fiainál. 224

Monogram
gombluk és mindenféle fehérhímzést jutányos árral elvállalok. Hajó-utca 6. sz. 9314

Piac
utca 70. szám emeleti lakás kiadó. Értekezhetni Freund iroda. 9116

Hagyma
lesőrendű, legolcsóbban kapható, míg a készlet tart. Nyugoti-utca 12. — Telefon 65. Weissbrum. 9320

Elveszett szerdán este a IIa van utcán fekete csipkés sál. Becsületos megtalálója illő jutalomban részesül: Csap utca 5.

Kocsis havi 120 korona fizetés lakás, fűtés, felvétetik: Bankó temetkezési vállalatnál Kossuth-utca 8. szám. 9335

Ügyes kőműves vagy bolti szolga felvétetik Csillag Arthur könyvkereskedésében, Varoshéza-épület. 9336

Földvári Mór

16 éves debreceni első elektro-technikai gyára, minden szakmabeli cikket tökéletes kivitelben készít.
Elégett villamos motorokat és dynamókat veszen.

Földvári Mór

Széchenyi-utca 55. sz. Ugyanott tanuló felvétetik.

Maculatur

papír kiló számba ismét kapható a kiadóhivatalban.

Elveszett

e hó 8-án. Ebes 94 alól 7 bárány, közte egy fekete megtaláló, vagy utbagazító illő jutalomban részesül. Maróthy Gy.-u. 38 sz. 9308

Alma,

kitűnő ízű, kilogramonként 44 fillér. Mázsánként 41 kor. Hunyadi-utca 8. 9331

Mosni,

vasalni húzakhoz ajánlkozik. Egriné, Eötvös-u. 14. sz. 9328

Nemes

fajalma nagyban és kicsinyben kapható. — Klein Antal és Tsa. — Piac-u. 61. 9327

Kiadó

azonnal két szobás lakás és egy bolt helyiség. Nyomató-utca 2. számú sarok házbán. 9309

Kereslet.

Aranvat,

ezüstöt. zálogcedulát veszen Steiner Mihály — Csokonai-utca 32. 144

Kárpitos

kerestetik, Varga-utca 21. Jelentkezni lehet reggel 9 órakor. 9280

Német

kisasszonyt keresek — gyermekek mellé. Propperné, Szent-Anna-u. 18. 9232

Jókarban

levő használt fényezett asztal megvételre kerestetik. Címét ár megjelöléssel „Jutányos” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 222

Csinosan

butorozott 2 szoba kerestetik, elő és fürdőszobával, légfűtéses előnyben. Cím a kiadóhivatalban. 9311

Kocsist

állandó alkalmazásra — keresek. Dénes, Árpádtér 13. 9326

Mátészalkára

gyermek mellé száraz dad kerestetik. Jelentkezni, Deutsch, Hatvan utca I. II. 11. 9325

Takarítónő

jó bizonyítvánnyal felvétetik. Deák Ferenc-u. 6., földszint. 9323

Ügyes

varrólányt felvesz — Nagy Gyuláné Simonffy utca 54. 9321

Gazdasági

gépész-kovács, éves állást keres. Karai Lajos, a Ngs. Kenyeres Károly „Sárga” tanyáján. 9313

Józanéletű

ember az Urániába központi fűtéshez, mint főtő felvétetik. Jelentkezék az Urána igazgatójánál. 9317

Tanuló
leányok felvétetnek. — Buray Nővérek, Rákóczi-utca 19. 9324

Jobb körökhöz

tartoz 28 éves nő vagyok. Gazdasszonynak mennék szerény fizetésért, de csak vidékre — vagy pusztára. Berek-u. 8. 9330

Urleány

kisasszonyi alkalmazásvezetőnő vagy házi-kisasszonyi alkalmazást keres uri családnál. Teleky-utca 63. 9318

Házmesternő

kerestetik. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17. 9310

Vincelléri

állást keresek újrre; hadmentes, nős, egy gyermekkel. Bővebbet levelelileg. Cím: Zagyva Antal kertész, Derecske, Bihar m., Morgó-pusztá. 228

Mindenes

bejáróné felvétetik. — Agárdy-utca 14. 9333

Eladás.

Épületfa

ésl ec olcsón eladó. Ferenc József-ut. 8. Cserépi kályha-ár. 9283

Használt

rövid zongora eladó. — Értekezhetni Egyháztér 9. szám alatt. 9189

Használt

cserep kályha eladó. — Cím a kiadóhivatalban 221

Teljesen

új még sohasem használt szoba csettel olcsón eladó. Kesztenbaumné, Külső vásártér 5.

Eladó

Csapóként, Kinizsi-u. 75 sz. ház kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni a Kölcsönsegélyzőben. 9322

Eladó

háló, ebédli és konyha rendezés azonnal, Darabos 34., hátul. 9312

Eladó

Késes-u. 49. — Erzsébet-u. 63. számú átjáró ház kedvező fizetési feltételekkel. Értekezhetni — Gazdák Bankjában, Kosuth-utca 17. 9310

Szép

hálószoba-butor, ebédli-kredenc és többféle butorok elköltözés miatt eladók. Kossuth-u. 41. 9274

Eladó

jó karban levő varrógép. Női cipő és ruha. Szabó Kálmán-utca 41. 9332

DEBRECZENI PÉNZVÁLTÓBANK és ZÁLOGKÖLCSÖN r-t. Simonffy-u. 13.

A f. hó 18-án aláírásra kerülő III. hadikölcsönre jegyzéseket már most elfogadjunk.

Minden 100 kor. 6%-os hadikölcsön kötvényre 75 kor. kölcsönt folyósítunk 5%-os kamattal. A még fenmaradó 21 kor. 60 f. készpénzt, vagy olyan értékpapírt, esetleg bankkötvetelést fedezhető, amelyet ezen célra elfogadhatónak találunk. Minden hadikölcsön jegyzési ügyben költségek és jutalékmentesen járunk el.

Felvilágosításokat a hivatalos órák alatt — készséggel nyújt az ügyvezető igazgató. Telefon 298.